

KONGSVINGER KOMMUNE
Postboks 900

2226 KONGSVINGER

Deres ref:

Vår ref:
2021/9497-6

Dato:
27.04.2021

Eivind Myhr/Samferdsel - Innlandstrafikk, Erlend Gjelsvik, Torill Nygård
og Zorica Tomanovic/Kultur – Bygg og landskap, Kristin Stavnem/
Samfunnsutvikling - Klima, miljø og naturmangfold

Handlingsplan for klima - Kongsvinger kommune - Offentlig kunngjøring og høring

Kongsvinger kommune har sendt høringsforslag til handlingsplan for klima 2021-2030 til høring, med høringsfrist 5.mai 2021.

Handlingsplan for klima 2021-2030 er kommunens handlingsdel til vedtatt regional miljø- og klimastrategi for Kongsvingerregionen og skal følge opp målsetninger og sørge for at Kongsvinger kommune oppfyller sine forpliktelser etter klimaloven.

Overordnet tilbakemelding

Helhetsinntrykket er at dokumentet er gjennomarbeidet og godt forankret i regionale føringer. Fylkeskommunen støttet opp om kommunens ønske om å bidra til å stadfeste Kongsvingerregionen som «Norges grønne hjerte», og at regionen skal fortsette å være en pådriver for grønn omstilling.

Klimaregnskapet gir god oversikt over kommunens klimagassutslipp, både for kommunal virksomhet og for kommunen som geografisk område. Kommunens overordnede klimamål samsvarer med nasjonale mål, handlingsplanen har god bredde, og er tilpasset kommunens utfordringer og muligheter innenfor klima og miljø.

Det er veldig bra at dokumentet inneholder en prioritert tiltaksliste hvor det framgår hvilken enhet i kommunen som har ansvaret for å gjennomføre tiltakene. Vi anbefaler kommunen å legge til en beskrivelse av hvordan den vil sikre at tiltakene blir gjennomført. Gjennomføring og finansiering kan for eksempel sikres ved å innføre årlige klimabudsjett, og/eller behandle klima- og miljøtiltak som egen post i den årlige rulleringen av kommunens handlings- og økonomiplan.

Saksopplysning: Arbeidet med (ny) Regional plan for klima, energi og miljø for Innlandet er påbegynt. Planen forventes vedtatt i desember 2022.

Fylkeskommunens innspill

Handlingsplanen, kapittel 5.1.1. Energibruk og klimagassutslipp fra bygging og drift av egne bygg og anlegg:

Energieffektivisering av bygninger (tiltak 1) er nevnt som et av de viktigste tiltakene i handlingsplanen. Riksantikvarens forslag til klimastrategi for 2021-2030 ser dette som et viktig grep og påpeker at det er stort potensiale for forbedret energiytelse i eksisterende bygninger, også i bygninger med kulturhistoriske verdier.

<https://www.riksantikvaren.no/horingsforslag-riksantikvarens-klimastategi/>

Gjenbruk, rehabilitering og oppgradering av eksisterende bygningsmasse (tiltak 6) er et svært viktig virkemiddel for å redusere byggsektorens utslipp og forbruk. Kommunen kan ta ansvar, og gå foran med et godt eksempel, ved alltid å vurdere gjenbruk, ombruk, rehabilitering og oppgradering før de bygger nytt. Dette setter vern gjennom bruk inn i et sentralt og relevant samfunnsperspektiv.

Fortidsminneforeningen har gjennomført undersøkelser som viser at effekten – i form av energieffektivisering, økt komfort og reduserte klimagassutslipp - av å gjennomføre små og mellomstore tiltak i eldre bygninger er stor. Mange av tiltakene er både rimelige og forholdsvis enkle å gjennomføre.

Fylkeskommunens prosjekt *Bevar Bygg – Bevar Klima* skal belyse klimaeffekten av bedre forvaltning av bygningsmassen, både for den enkelte kommune og for hele Innlandet. Prosjektet skal beregne sumvirkning av bedre vedlikehold, kostnadseffektiv oppgradering og gjenbruk (sammenliknet med rivning og nybygging) for hus i offentlig og i privat eie. En studie som fylkeskommunen har fått utført, viser tydelig at oppgradering av eksisterende bygg gir betydelig mer utslippskutt per investert krone enn å rive og bygge nytt. Rapporten kan leses her: <https://innlandetfylke.no/tjenester/kulturarv/nyheter-kulturarv/oppgradering-gir-klimagevinst.28353.aspx>

Det å tilpasse bygninger til endret klima er også en del av prosjektet som nevnes ovenfor. Et sentralt aspekt med tanke på drift av bygg og anlegg, vil være å velge materialer med høy kvalitet og lav klimapåvirkning.

Handlingsplanen, kapittel 5.1.5. Informasjon og undervisning

Fylkeskommunen ser et stort potensial i å formidle kunnskap om bruk av nye teknologier i arbeidet med tradisjonelle byggematerialer. Det kan for eksempel innarbeides i tiltak 23 (tilby oppdatert informasjon om klimaspørsmål på kommunens hjemmeside) og tiltak 25 (pilotprosjekt – visningsrom). Det vil være mulig å gjennomføre forskjellige pilotbyggeprosjekter for eksisterende bygg - ikke bare for nybygg.

Handlingsplanen, kapittel 5.2. Arealbruk og transport

Tiltak for klimavennlig arealbruk og arealplanlegging kan også omfatte forvaltning av kulturmiljø. Kulturmiljøer og -landskaper kan ha positiveffekt i form av karbonbinding i beitelandskap, myr og skog, og gi grunnlag for grønn næringsutvikling. Åpne landskap reflekterer sollys ut i atmosfæren og bidrar dermed til å holde temperaturen nede (albedo-effekten).

Kulturminner og kulturmiljøer er en viktig ressurs for å arbeide med miljømessig, sosial og økonomisk utvikling av kommunen og lokalmiljøene. Det finnes flere tiltak i handlingsplanen hvor kulturminner spiller en viktig rolle, men det er ikke nok presisert på hvilke måter kulturmiljøfeltet bidrar i omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Det er viktig at disse utfordringene møtes på en helhetlig måte og gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom flere sektorer. Vi anbefaler derfor at det utarbeides tiltak som kan hindre eller redusere tap av kulturmiljø.

Kulturmiljøpolitikk kan også bidra til at Kongsvingerregionen får en by- og tettstedsutvikling som er inkluderende, trygg, robust og bærekraftig. Mer om dette i Meld. St. 16 (2019-2020) *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold* (kulturmiljømeldingen) og Meld. St. 13 (2020-2021) *Klimaplan for 2021-2030*.

Spesielt om tiltak nr. 32: Videreutvikle kollektivtilbudet i hele kommunen i samarbeid med Innlandet fylkeskommune og Innlandstrafikk. Målindikatorer er oppgitt å være *Nytt rutetilbud med bybuss 2023 og Nye rutetilbud til grender/tettsteder 2025*.

Fylkeskommunen ser positivt på å utvikle bybusstilbudet i Kongsvinger i samarbeid med kommunen. Det er imidlertid ikke realistisk å kunne ha på plass et nytt rutetilbud i 2023.

Derom nytt bybusstilbud skal planlegges innenfor gjeldende økonomiske rammer, er det mest realistisk at dette innføres i forbindelse med oppstart av nytt bussanbud i Kongsvingerregionen, 1. juli 2026.

Med begrensede budsjetter og økende kostnader, ser vi det ikke som realistisk prioritere rutetilbud til grender og tettsteder, utover det som går i dag, og som er tett knyttet til gjennomføring av skoleskyss.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Seksjonssjef

Kristin Stavnem
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

